

Lepo je peti v prijetni družbi

V občini Ljubljana Center deluje trenutno 5 registriranih kulturnih društev v ozdlh. Mednje sodi tudi KUD Metalka in tokrat smo se napotili prav tja, da bi o stvari izvedeli kaj več na samem mestu. Pogovarjali smo se s tovarišico Olgo Hvastija, v. d. predsednika tega društva

Najprej naj povem, je začela najin pogovor Olga Hvastija, da naša pevka skupina deluje kot društvo šele od septembra 1981 in da je za zdaj njena edina sekcija naš mešani pevski zbor; upamo in želimo pa, da se bo nekoč tudi dramska skupina organizirala v sekcijo v okviru našega društva. Zdaj namreč deluje le v okviru mladinske organizacije.

– Kako in kdaj pa je prišlo do tega, da ste pevski zbor ustanovili?

Ob 30-letnici osvoboditve, maja 1975, se je utrnila misel našemu takratnemu generalnemu direktorju Branku Golobu, da bi po zgledu nekaterih drugih delovnih organizacij tudi mi ustanovili pevski zbor. Pobudo je organizacijsko in tehnično izpeljal nekdanji član kolektiva Milče Stegu, ki je tudi postal prvi organizacijski vodja zbora in njegova duša. Prvi nastop zbora je bil nastop pred domačim kolektivom in sicer za dan republike leta 1975. Člane zbora še danes spremljajo takratne uvodne besede Milčeta Steguja: »Nastop pred svojim kolektivom je eden najtežjih, pa tudi najlepših, saj ne bo nikoli pozabljen.«

Zbor je tako prebil led in uspešno nadaljeval delo. Še posebej je zbor napredoval v času, ko ga je prevzel sedanji umetniški vodja prof. Mitja

Gobec, ki je zastavil tudi sodobnejši in zahtevnejši program. Ker pa je tudi v našem zboru fluktuacija velika, so potrebne stalne akcije za pridobivanje novih članov. V začetku letošnje sezone nam je uspelo zbor povečati na 42 članov. Ta pomladitev je seveda potegnila za seboj tudi študijski program za leto 1982, ki je prilagojen prenovljenemu in povečanemu zboru in zato nekoliko manj zahteven. Zdaj pripravljamo stilni koncert ljudskih pesmi iz raznih predelov Slovenije, ki pojo o zaljubljenosti, snubljenju, ljubljenu, ohceti, nesrečni ljubezni in še o čem. Skladbe bomo na koncertu povezali z izvirnimi ljudskimi besedili, po možnosti v narečjih. Lahko rečemo, da naš letošnji program izvajalsko ni zahteven niti sodoben. Letos bomo namreč vložili veliko časa in prizadevanj, da bomo dosegli boljši zborovski zvok. Seveda se naš zbor s strokovnoglasbene strani ne more kosati z vrhunskimi ljubiteljskimi zbori, kot sta na primer APZ Tone Tomšič ali Consortium Musicum. Sicer pa menim, da ni naš temeljni smoter v doseganju neke vrhunske kvalitete, temveč nekje drugje. Naše petje nas združuje, združuje v enotno organizacijo ljudi različnih tozdov Metalka, zglaja neskladja in nesporazume,

zbljuje ljudi in odpravlja »stanovske« razlike, saj v naših vrstah pojejo ljudje od snazilke do direktorja, od trgovca do komercialista.

Pa še nekaj. Delovanje v kulturnem društvu marsikdaj zapolnjuje tisto vrzel in praznino, ki nastane, ko se človek zaposli, ustvari družino in prekine z vsemi ljubiteljskimi dejavnostmi. Če govorim zase, je dejala Olga Hvastija, se je zgodilo to, da je zaposlitev v Metalki zame pomenila prekinjeno kulturno udejstvovanje na raznih področjih; ko pa smo ustanovili ta naš pevski zbor, je bila to zame prava svetla zvezda v vsakdanjem življenju na delovnem mestu. Kulturno udejstvovanje je za nas prava potreba, tako potreba po umetniškem izražanju kot potreba po družabnem življenju.

– Kje vse ste že nastopali?

Če omenim le nekaj najpomembnejših nastopov: Zelo nam je ostal v spominu koncert na avstrijskem Koroškem v Veselah, ko je Metalka prevzela pokroviteljstvo nad dvojezičnim vrtcem v Šent Primožu. Tudi nastop v Utvi v Pančevu, skupaj s pihalnim orkestrom Papirnice Vevče, je zapisan v kroniki zbora. Izredno lepo sta odmevala naša koncerta v domu upokojencev na Reki in v domu invalidne mladine v Kamniku. Nam, pevcem, se je še posebej vtisnil v spomin nevsakdanji nastop v koncertni dvorani v Postojnski jami.

– Pred koncem morda še nekaj besed o manj prijetnih stvareh.

Naš zbor se srečuje s podobnimi težavami kot drugi ljubiteljski zbori. Gotovo pa imamo mi tudi nekatere čisto posebne težave, ki izvirajo iz samega značaja dela v naši DO. Delo poteka v izmenah, veliko delavcev se tudi vozi iz okolice Ljubljane in zato težko usklajujemo vaje. Imeli smo tudi težave s številčnostjo zbora. Majhno število pevcev je onemogočalo študij nekaterih kvalitetnih skladb. Stremimo namreč za tem, da je treba občinstvo tudi vzgajati in mu predstavljati nove skladbe, ne pa samo take, ki jih že pozna in jih le pasivno spremlja. Med težave štejemo tudi tiste, ki so finančne narave. Ker pa je zbor oziroma društvo finančno odvisen predvsem od naše DO, lahko uredimo tudi to.

Za konec pa kljub vsemu lahko rečem, da nam gre v vsem na bolje in da se bomo kot člani naše pevske družine še naprej trudili in poskušali ustvarjati čim bolj kvalitetno množično kulturo, kamor sodi zborovska pesem kot ena njenih najlepših oblik. In nazadnje: ljudje potrebujemo drug drugega in prijetno je biti v prijetni družbi!

V. L.

Zadnji nastop zbora KUD Ljubljana 26. aprila pred praznikom OF

PRIRODOSLOVNI MUZEJ SLOVENIJE PRIREJA ZANIMIVE RAZSTAVE

Premalo cenjeno bogastvo

Čeprav je bilo delo Prirodoslovnega muzeja Slovenije zadnje čase precej okrnjeno zaradi obnavljanja električne napeljave, so skušali delati, kakor da jih nič ne moti.

»Naš kolektiv se dobro zaveda pomembnosti muzejske dejavnosti. Kar naprej se lotevamo različnih prireditev, da bi opozarjali nase, predvsem pa na naravo, ki jo je treba varovati. To je dediščina, ki jo moramo ohraniti bodočim rodovom. Zato je naše delo tudi vzgojno,« je pogovor začel Marko Aljančič, direktor Prirodoslovnega muzeja Slovenije v Ljubljani.

Najbrž ni šolarja, ki ne bi vsaj enkrat na leto obiskal muzeja sredi mesta in se srečal z bogastvom, ki ga hrani. Da bi bil obisk šolarjev čim bolj poučen in nazoren, imajo nalašč za to pedagoginjo, ki spremlja skupine in jim sproti razlaga, kar vidijo.

In šolarji imajo marsikaj videti: tu je Zoisova mineraloška zbirka s 5000 rudninami in kameninami, neizmerno bogata zakladnica žuželk, saj jih muzej hrani več kot 700.000, zbirka lupin mehkužcev, veliko je prekrasnih primerkov fosilov, potem zgodovinsko pomemben herbarij z 990 primerki rastlin iz leta 1696, pa okostje mamuta in jamskega medveda, kar je edinstveno na svetu, da ne omenjamo številnih nagačenih živali, ki jih občudujejo predvsem mlajši. Skratka, muzej ima neizmerno bogastvo, ki pa ni cenjeno tako, kot bi mo-

ralo biti. Med obiskovalci je premalo odraslih, ker pri nas ni ustaljene navade, da bi večkrat hodili v muzeje v svojem prostem času.

»Trudimo se, da bi vsak našel kaj zanimivega, zato prirejamo različne razstave in prireditve. Ob devetem kongresu ZKS smo odprli razstavo 'Darvinizem na Slovenskem', za mladinski kulturni teden smo pripravili razstavo 'Poljudno naravoslovno slovstvo na Slovenskem', za teden mladosti pa smo razstavili likovna dela ljubljanskih šol. Sodelovalo je več kot 230 učencev, najboljše pa smo nagradili,« je našel direktor muzeja.

To še ni vse: spomladi so muzealci organizirali poučne izlete v naravo v Podutik, na Katarino in v Polhov Gradec; ogledali so si znameniti Blagajev volčin, ki raste samo pri nas. Tako se mladi seznanjajo z naravnim bogastvom in si kujejo zavest, da je treba naravo varovati pred onesnaževanjem in nasilnimi urbanističnimi posegi.

Škoda, da se muzej otepa s prostorsko stisko, da ne omenjamo, kako ni nikoli dovolj denarja za njegovo temeljito obnovitev. Vrsta znamenitih zbirk mora brezplodno tičati v depozitih, ker ni prostora, da bi jih dali na ogled. Zdaj se veselijo novega depoja, ki ga pripravljajo za zbirke žuželk. Ob tej priložnosti bodo pripravili še razstavo »Veda o žuželkah danes in včeraj«. Predvidevajo, da bo depo končan še to poletje.

»Jeseni bomo končno tudi dočakali novo mamutovo dvorano, kar bo za nas velika pridobitev,« je še dodal Marko Aljančič, »in upamo, da vrat ne bomo več zapirali pred obiskovalci zaradi raznih popravil.«

A. ADAMČIČ

Denar za raziskave

Raziskovalna skupnost občine Center je zagotovila sredstva za raziskovalne naloge, ki bodo obravnavale probleme bivanja in življenja v občini. Raziskovalno nalogo »Valorizacija in asanacija urbanih mikroambientov v centru Ljubljane« bo opravila FAGG. Nalogo »Pomen, vrednost in razvojne možnosti naravne dediščine v odprtem prostoru občine Ljubljana Center« je prijavila Biotehniška fakulteta, katedra za krajinsko arhitekturo. »Etnološka topografija slovenskega etničnega ozemlja na območju občine Center« ter »Ekopsihološka raziskava življenja v mestnem središču« sta raziskovalni nalogi, ki ju bo izdelal oddelek za etnologijo Filozofske fakultete. Nalogo »Arheološka raziskovanja v strugi Ljubljanice« je predlagal Narodni muzej v Ljubljani, Inštitut za sociologijo pa se bo lotil raziskovalne naloge »Skupnost stanovalcev stanovanjske samouprave in samoupravljanja v KS«. Inštitut za klinično nevrofiziologijo in Zdravstveni dom Ljubljana sta prijavila raziskovalno nalogo »Sprememba drže v šolski dobi«, šolski dispanzer, enota Zdravstvenega doma Ljubljana, pa bo raziskal »Vpliv sodobnega življenja na telesno in duševno zdravje otrok v občini Center.«

AV

Igrišča ne bodo več smetnjaki

Komunalna skupnost občine Ljubljana Center je minuli teden skupaj s predstavniki krajevnih skupnosti pregledala vsa otroška igrišča na svojem območju in ugotovila, da je treba zaradi malomarnega in neodgovornega ravnanja nekaterih občanov tem igriščem posvetiti veliko več pozornosti in odgovornosti. Med drugim so člani komisije na posameznih otroških igriščih ugotovili kaj klavarno podobo igralnih pripomočkov.

Posamezna igrala, predvsem plezala, postajajo v nekaterih primerih celo nevarna za igro. Ponekod ležijo posamezni deli polomljenih železnih plezal in drugih igralnih pripomočkov po raznih kotih nezaščiteni, prav ta plezala pa so najbolj zanimiva vaba za igro mladih nadobudnežev.

Drugi, za zdravje naših malčkov prav tako nevaren problem so peskovniki. Leseni okvirji so večinoma dotrajani in potrebni zamenjave ali obnove. Tudi mivko in pesek bi bilo treba v večini primerov zamenjati. Ugotovili so, da so v peskovnikih razne smeti, papir, steklo, cigaretni ogorki, odpadni material pa tudi pasji izločki in fekalije. Pomanjkljivosti bodo odstranili, s Komunalnim podjetjem Ljubljana TOZD Rast pa so sklenili dogovor o rednem vzdrževanju vseh otroških igrišč na območju občine Center.

In morda še tole: lastniki psov naj spoštujejo člen iz uredbe Skupščine mesta Ljubljane: »PSE NA VRVICO«, inšpekcijske službe in drugi organi pa naj neusmiljeno preganjajo kršilce te uredbe in kršilce uredbe o otroških igriščih!

BOJAN LUBEJ

Mojstrski nastop pod jubilentovo taktirko

Po odličnem koncertu mešanega pevskega zbora Akademije za glasbo 19. maja je prejel njihov dirigent prof. Janez Bole ob 30-letnici umetniškega delovanja red dela z zlatim vencem.

Ni bilo prvič, da smo prisostvovali javnemu nastopu pevskega zbora Akademije za glasbo – to pot v Novi galeriji – ki ga 15 let nadvse večje vodi dirigent prof. Janez Bole. Zbor je zapel zahtevne skladbe Gallusa, Srebotnjaka, Gabrielčiča in Josipa Slavenskega. Kar dovolj jasno izoblikovana programska usmerjenost. Izvajanje njihovih skladb je bilo resnično doživetje,

ker je tehnično dovršeno petje razodevalo tudi vsestransko umetniško poglobitev. Težko je reči, katero izmed skladb je zbor izvajal bolj popolno. Dinamiko je povsod dosegal z največjo lahkoto, ker je imel dirigent zbor popolnoma v oblasti. Vodil ga je mojstrsko. Uravnani in dobro zaokroženi pa so bili dokaj zahtevni prehodni, intonacijski nastavek čist in zanesljiv. Zbor je zlahka premagal številne tehnične ovire in dosegel vse tiste učinke, ki jih je želel, a istočasno našel pri vsaki pesmi njen pravi glasbeni izraz.

ERNEST ŠVARA